

Nr 39.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om vissa ändringar i dyrortsgrupperingen.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Ebbe Ohlsson m. fl.* (I: 76) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson* i Svalöv *m. fl.* (II: 128), har hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att ortsgrupp I bör uppflyttas till ortsgrupp II från den 1 januari 1953, dels att de storkommuner, som äro indelade i olika dyrorter, från samma tid skola vara enhetligt indelade i dyrortshänseende.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen II: 128 i huvudsak följande.

Enligt vår mening skulle ett slopande av den lägsta dyrorten eliminera en stor del av de orättvisor som nu förefinnas i och med att delar av en och samma storkommun tillhöra olika dyrorter. Det torde icke, enligt vår mening, föreligga några risker för att en från lägsta dyrorten uppflyttad dyrort ånyo skall behöva nedflyttas. Prisolikheterna, som legat till grund för placeringen i de olika dyrorterna, torde nämligen sedan dess i hög grad ha utjämnats. Dessutom torde den planerade indelningen i dyrortsområden komma att medföra en mera enhetlig indelning.

Att en storkommuns indelning i olika dyrorter orsakar irritation och orättvisor torde vara alldeles självklart, och att så skall behöva vara fallet ter sig säkerligen för invånarna i dessa kommuner som utslag av byråkratism. Följden blir ju nämligen att lönerna för exempelvis lärarpersonal, kommunalarbetare *m. fl.* komma att variera, likaså skatteavdraget, bostadstilläggen till pensionerna *o. s. v.* Detta är ägnat att skapa olust inom de nya kommunerna, där i stället alla åtgärder behövde vidtagas för att underlätta skapandet av en ny gemensamhetskänsla. Vi anse följaktligen att den pågående dyrortsundersökningen bör erhålla i uppdrag att framlägga förslag angående slopande av den lägsta dyrorten i så god tid att förslaget kan bliva föremål för prövning redan vid innevarande års riksdag.

Utskottet får erinra, att de i föreliggande motioner väckta frågorna voro föremål för prövning av fjolårets riksdag på grund av vissa i anledning av propositionen nr 111/1951 angående anslag till en dyrortsundersökning *m. m.* väckta motioner. Sålunda yrkades dels i två likalydande motioner (I: 426 och II: 533), att riksdagen ville besluta om ome-

delbart avskaffande av ortsgrupp 1, dels ock i två likalydande motioner (I: 427 och II: 532), att de från och med den 1 januari 1952 nybildade storkommunerna skulle vara enhetligt organiserade i dyrortshänseende. I sitt utlåtande nr 132 uttalade utskottet, att utskottet vore väl medvetet om att en uppdelning av de nya storkommunerna i olika dyrortsgrupper måste medföra olägenheter och irritation. Det vore därför enligt utskottets mening önskvärt, att största möjliga enhetlighet snarast åvägabringades i detta hänseende. En uppdelning av storkommunerna borde sålunda icke ges längre giltighetstid än som vore oundgängligen nödvändigt. Å andra sidan kunde utskottet icke bortse från att en provisorisk justering av den gällande ortsgrupperingen icke finge ske på ett sådant sätt, att den nya grupperingen föregreps genom provisoriska uppflyttningar, som senare måste återgå.

De i de nu väckta motionerna berörda frågorna ingå som ett led i den av 1951 års riksdag beslutade, nu pågående dyrortsundersökningen. Enligt vad utskottet inhämtat kan denna undersökning planenligt väntas bli slutförd under instundande höst, varefter förslag i ämnet torde vara att motse till 1953 års riksdag i syfte att den nya lönegrupperingen — såsom avsett är — skall kunna träda i kraft den 1 juli 1953. Vid angivna förhållanden finner sig utskottet liksom i följande sakna anledning tillstyrka vidtagandet av provisoriska justeringar av gällande dyrortsindelning, vilka kunna verka föregripande på den blivande nya grupperingen.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att motionerna I: 76 och II: 128 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 26 februari 1952.

På statsutskottets vägnar:
MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 37.

Reservation

av herr *Näsgård*, fröken *Andersson*, herrar *Pålsson*, *Bergh*, *Skoglund* i *Doverstorp*, *Svensson* i *Grönvik*, *Staxäng* och *Johansson* i *Mysinge*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets mening äro de olägenheter, som vållas av att delar av en och samma storkommun tillhöra skilda dyrorter, i flera avseenden så framträdande, att det är högeligen angeläget, att de med det snaraste undanröjas. Utskottet biträder därför den i motionerna framkastade tanken på att den nu pågående dyrortsundersökningen anbefalles att avgiva förslag om slopande av den lägsta dyrorten i så god tid, att förslaget kan hinna underställas innevarande års riksdag och genomföras med verkan redan från ingången av år 1953. Såvitt utskottet kan finna, läser en dylik begränsad åtgärd på förevarande område knappast behöva befaras verka föregripande på resultatet av den pågående undersökningen. Grundad anledning finnes nämligen att antaga, att den fortskridande prisutjämnningen kommer att framtvinga en mera enhetlig indelning i dyrortsområden. Någon risk för att en från lägsta dyrortsgrupp uppflyttad dyrort ånyo skall behöva nedflyttas föreligger enligt utskottets uppfattning icke.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 76 och II: 128, besluta

a) att ortsgrupp 1 från och med den 1 januari 1953 uppflyttas till ortsgrupp 2;

b) att de storkommuner, som äro indelade i olika dyrorter, skola från och med den 1 januari 1953 vara enhetligt indelade i dyrortshänseende.»